

ISSN 2524-0986

iScience™

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ЖУРНАЛ

Выпуск 3(47)
Часть 2

Переяслав-Хмельницкий
2019

АКТУАЛЬНЫЕ НАУЧНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ В СОВРЕМЕННОМ МИРЕ

ВЫПУСК 3(47)
Часть 2

Март 2019 г.

ЖУРНАЛ

Выходит – 12 раз в год (ежемесячно)
Издается с июня 2015 года

Включен в наукометрические базы:

РИНЦ http://elibrary.ru/title_about.asp?id=58411

Google Scholar

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=JP57y1kAAAAJ&hl=uk>

Бібліометрика української науки

http://nbuviap.gov.ua/bpnu/index.php?page_sites=journals

Index Copernicus

<http://journals.indexcopernicus.com/++++,p24785301,3.html>

Переяслав-Хмельницький

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

Главный редактор:

Кокур В.П., доктор исторических наук, профессор, академик Национальной академии педагогических наук Украины

Редколлегия:

Базалук О.А.	д-р филос. наук, профессор (Украина)
Доброскок И.И.	д-р пед. наук, профессор (Украина)
Кабакбаев С.Ж.	д-р физ.-мат. наук, профессор (Казахстан)
Мусабекова Г.Т.	д-р пед. наук, профессор (Казахстан)
Смырнов И.Г.	д-р геогр. наук, профессор (Украина)
Исак О.В.	д-р социол. наук (Молдова)
Лю Бинцянь	д-р искусствоведения (КНР)
Тамулет В.Н.	д-р ист. наук (Молдова)
Брынза С.М.	д-р юрид. наук, профессор (Молдова)
Мартынюк Т.В.	д-р искусствоведения (Украина)
Тихон А.С.	д-р мед. наук, доцент (Молдова)
Горашенко А.Ю.	д-р пед. наук, доцент (Молдова)
Алиева-Кенгерли Г.Т.	д-р филол. наук, профессор (Азербайджан)
Айдосов А.А.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Лозова Т.М.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Сидоренко О.В.	д-р техн. наук, профессор (Украина)
Егизарян А.К.	д-р пед. наук, профессор (Армения)
Алиев З.Г.	д-р аграрных наук, профессор, академик (Азербайджан)
Партоев К.	д-р с.-х. наук, профессор (Таджикистан)
Цибулько Л.Г.	д-р пед. наук, доцент, профессор (Украина)
Баймухамедов М.Ф.	д-р техн. наук, профессор (Казахстан)
Мусабаева М.Н.	д-р геогр. наук, профессор (Казахстан)
Хеладзе Н.Д.	канд. хим. наук (Грузия)
Таласпаева Ж.С.	канд. филол. наук, профессор (Казахстан)
Чернов Б.О.	канд. пед. наук, профессор (Украина)
Мартынюк А.К.	канд. искусствоведения (Украина)
Воловык Л.М.	канд. геогр. наук (Украина)
Ковальська К.В.	канд. ист. наук (Украина)
Амрахов В.Т.	канд. экон. наук, доцент (Азербайджан)
Мкртчян К.Г.	канд. техн. наук, доцент (Армения)
Стати В.А.	канд. юрид. наук, доцент (Молдова)
Бугаевский К.А.	канд. мед. наук, доцент (Украина)
Цибулько Г.Я.	канд. пед. наук, доцент (Украина)

Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал - Переяслав-Хмельницкий, 2019. - Вып. 3(47), ч. 2 – 121 с.

Языки издания: українська, русский, english, polski, беларуская, казакша, o'zbek, limba română, кыргыз тили, Հայերէն

Сборник предназначен для научных работников и преподавателей высших учебных заведений. Может использоваться в учебном процессе, в том числе в процессе обучения аспирантов, подготовки магистров и бакалавров в целях углубленного рассмотрения соответствующих проблем. Все статьи сборника прошли рецензирование, сохраняют авторскую редакцию, всю ответственность за содержание несут авторы.

УДК 001.891(100) «20»

ББК 72.4

A43

СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦИЯ: БИОЛОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Бекаев Евгений Анатольевич, Пятов Евгений Александрович, Камзе Анар Рашидовна, Мируха Екатерина Руслановна (Кокшетау, Казахстан) ИЗУЧЕНИЕ ВЛИЯНИЯ ПИТЬЕВОЙ ВОДЫ С ПОНИЖЕННЫМ СОДЕРЖАНИЕМ ДЕЙТЕРИЯ НА КАЧЕСТВО ЖИЗНИ СТУДЕНТОВ.....	6
Джолдасбаева Нуржамал Мажитовна (Алматы, Казахстан) ФАУНИСТИЧЕСКИЙ ОБЗОР ТРИХОФАУНЫ КАЗАХСТАНА.....	12
Пятов Евгений Александрович, Камзе Анар Рашидовна, Бекаев Евгений Анатольевич, Чевычелова Елена Викторовна, Фахратов Мамед Искандерович (Кокшетау, Казахстан) РАЗРАБОТКА СПОРТИВНОГО ИЗОТОНИЧЕСКОГО НАПИТКА ДЛЯ ВЕЛОСИПЕДИСТОВ НА ОСНОВЕ ПРИРОДНЫХ МИНЕРАЛЬНЫХ ВОД	16
Бекаев Евгений Анатольевич, Пятов Евгений Александрович, Камзе Анар Рашидовна, Готфрид Кристина Александровна (Кокшетау, Казахстан) ОЦЕНКА ЗДОРОВЬЯ ЧЕЛОВЕКА МЕТОДОМ ГАЗОРАЗРЯДНОЙ ВИЗУАЛИЗАЦИИ ПРИ ПОТРЕБЛЕНИИ ПИТЬЕВОЙ ВОДЫ, АКТИВИРОВАННОЙ КРАСНЫМ СВЕТОМ.....	20

СЕКЦИЯ: ЭКОЛОГИЯ

Костенко Юлія Миколаївна (Мелітополь, Україна) ЗАБРУДНЕННЯ ЕКОСИСТЕМИ М. ПОЛОГИ.....	26
Репін Микола Володимирович (Київ, Україна) МЕТОДИКА РОЗРАХУНКУ МАСИ НЕБЕЗПЕЧНОЇ РЕЧОВИНИ (ПРИРОДНОГО ГАЗУ), ЩО МІСТИТЬСЯ В ТРУБОПРОВІДІ ПІДПРИЄМСТВА.....	29
Хаданович Альбина Викторовна, Сивая Яна Александровна (Гомель, Беларусь) СОДЕРЖАНИЕ НИТРАТ-ИОНОВ В ОВОЩНЫХ КУЛЬТУРАХ СЕМЕЙСТВ КРЕСТОЦВЕТНЫЕ И ПАСЛЕНОВЫЕ.....	34

СЕКЦИЯ: МЕДИЦИНСКИЕ НАУКИ

Зейналов Магомед Асад оглы (Евлах, Азербайджан) ЛЕКАРСТВЕННЫЕ РАСТЕНИЯ В ОНКОЛОГИИ.....	39
Маль Галина Сергеевна, Ястребов Виталий Сергеевич, Миронова Диана Юрьевна (Курск, Россия) К ВОПРОСУ О СЛОЖНОСТИ ЛЕЧЕНИЯ БОЛЬНЫХ ИБС В УСЛОВИЯХ ТРИГГЕРНОЙ АКТИВНОСТИ.....	52
Смағұл Ардақ Жаннарқызы, Қожанова Қалданай Қаржауовна (Алматы, Казахстан) ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ КОСМЕТИЧЕСКОГО КРЕМА.....	55
Таласпаева Айсулу Ербулатовна (Караганда, Республика Казахстан) ВЛИЯНИЕ ДЕПРЕССИИ НА КАЧЕСТВО ЖИЗНИ ПАЦИЕНТОВ С ХРОНИЧЕСКОЙ ОБСТРУКТИВНОЙ БОЛЕЗНЬЮ ЛЕГКИХ И АРТЕРИАЛЬНОЙ ГИПЕРТЕНЗИЕЙ.....	59

Тарджибаева Сауле Кенесбековна, Фазыл Мадина Бетболатқызы (Астана, Казахстан), Бекаев Евгений Анатольевич, Пятов Евгений Александрович, (Кокшетау, Казахстан) ФИЗИКО-ХИМИЧЕСКАЯ ОЦЕНКА КАЧЕСТВА ПИТЬЕВОЙ ВОДЫ, ИСПОЛЪЗУЕМОЙ В ДОМОВЛАДЕНИЯХ ЕСИЛЬСКОГО РАЙОНА ГОРОДА АСТАНА.....	65
--	----

СЕКЦИЯ: НАУКИ О ЗЕМЛЕ

Опашко Ганна Іванівна (Мелітополь, Україна) РОСЛИННИЦТВО УКРАЇНИ.....	71
Опашко Ганна Іванівна (Мелітополь, Україна) ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ.....	73
Підлозний Ілля Володимирович (Мелітополь, Україна), Патенко Валентина Олексіївна (Пришиб, Україна) ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ҐРУНТОВОГО ПОКРИВУ МИХАЙЛІВСЬКОГО РАЙОНУ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	75
Сугоняк Яна Василівна (Мелітополь, Україна) ВЛИЯНИЕ АЗОВСКОГО МЕСТОРОЖДЕНИЯ ЦИРКОНИЙ-РЕДКОЗЕМЕЛЬНЫХ РУД НА ГЕОЭКОЛОГИЧЕСКОЕ СОСТОЯНИЕ НИКОЛЬСКОГО РАЙОНА ДОНЕЦКОЙ ОБЛАСТИ.....	80
Балабатько Наталя Валеріївна, Непша Олександр Вікторович (Мелітополь, Україна) РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ РІВНЯ АНТРОПОГЕННІЙ ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В МЕЖАХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	83
Білик Іван Іванович, Тамбовцев Геннадій Вілійович, Непша Олександр Вікторович (Мелітополь, Україна) ПРИРОДНІ РЕКРЕАЦІЙНІ РЕСУРСИ ПІВНІЧНОГО УЗБЕРЕЖЖЯ АЗОВСЬКОГО МОРЯ В МЕЖАХ ЗАПОРІЗЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	89
Панченко Антон Юрійович, Тамбовцев Геннадій Вілійович, Непша Олександр Вікторович (Мелітополь, Україна) ОСОБЛИВОСТІ ГЕОЛОГО-ГЕОМОРФОЛОГІЧНОЇ БУДОВИ ПРИАЗОВСЬКОЇ НИЗОВИНИ ТА ПРИАЗОВСЬКОЇ ВИСОЧИНИ.....	95
Тарасюк Андрій Віталійович, Тамбовцев Геннадій Вілійович, Непша Олександр Вікторович (Мелітополь, Україна) ОБОРОТНЕ ВОДОСПОЖИВАННЯ В ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ РАЦІОНАЛЬНЕ ВОДОКОРИСТУВАННЯ.....	101

СЕКЦИЯ: ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Елтай Ақерке Талғатқызы (Астана, Қазақстан) ҮЛКЕН СТОКС ЖЫЛЖУЫ БАР БЕНЗОТИАЗОЛ МОЛЕКУЛАСЫНЫҢ ЭЛЕКТРОНДЫҚ СПЕКТРЛЕРІН ЕСЕПТЕУ.....	107
Рамазанова Жулдыз Байгазыевна (Астана, Казахстан) AB INITIO РАСЧЕТ ЭЛЕКТРОННЫХ СПЕКТРОВ ПРОИЗВОДНЫХ НАФТАЛАЗИНА.....	111

УДК 504.61:63 (477.72)

Балабатько Наталя Валеріївна, Непша Олександр Вікторович
Мелітопольський державний педагогічний університет
ім. Б. Хмельницького
(Мелітополь, Україна)

РЕГІОНАЛЬНІ ВІДМІННОСТІ РІВНЯ АНТРОПОГЕННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ УГІДЬ В МЕЖАХ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Аннотація. *Сельское хозяйство – одна из приоритетных отраслей народного хозяйства, в которой процессы производства, распределения, обмена и потребления имеют свои особенности, где действуют новые экономические законы, а действие присущих всему общественному способу производства законов приобретает специфические формы. Эти особенности в значительной степени зависят от природных факторов. Для большинства населения сельское хозяйство остается важнейшей отраслью народного хозяйства.*

Ключевые слова: *сельское хозяйство, антропогенная трансформация, сельскохозяйственные угодья, земельные ресурсы, агроландшафты.*

*Balabatko Natalia, Nepsha Olexandr
Melitopol State Pedagogical University named after B. Khmelnytsky
(Melitopol, Ukraine)*

REGIONAL DIFFERENCES IN THE LEVEL OF ANTHROPOGENIC TRANSFORMATION OF AGRICULTURAL LAND WITHIN THE KHERSON REGION

Abstraction. *Agriculture is one of the priority sectors of the national economy, in which the processes of production, distribution, exchange and consumption have their own characteristics, where new economic laws operate, and the laws inherent in the whole social mode of production of laws take on specific forms. These features are largely dependent on natural factors. For the majority of the population, agriculture remains the most important sector of the national economy.*

Keywords: *agriculture, anthropogenic transformation, agricultural land, land resources, agrolandscapes.*

Розвиток сільського господарства найбільш тісно контролює з властивостями природних умов і ресурсів території, її географічними особливостями [1, с. 11]. Інтенсивне використання земельних ресурсів Херсонщини в землеробстві та тваринництві почалося більш як 200 років тому [2, с. 87]. В природних степових ландшафтах водний режим регулювався рослинним покривом, на який зливові опади впливали сприятливо і де снігу було достатньо, навіть в малосніжні зими. Розорювання степів, зникання природних акумуляторів талих та дощових вод – блюдець, руйнування дернини, здатної затримувати сніг і воду та захищати ґрунт від морозів і

впливу вітрів, втрата властивої цілинному чорнозему зернистої структури зробило ці ландшафти ерозійно нестійкими. Наслідком цього стало посилення випаровуваності, збільшення нічного охолодження степу, зниження рівня ґрунтових вод, зменшення загальних запасів вологи, висихання водних джерел, посилення несприятливого впливу вітрів влітку і взимку. Землеробство сприяло втраті значної кількості гумусу: якщо до розорювання степів його було 9-10%, то зараз залишилось 4-5%, що призвело до зниження родючості та стійкості ґрунтів до впливу води та вітру [3, с. 182; 4, с. 38; 5, с. 13].

Один з головних впливів землеробства на ландшафти проявляється в однобічному відчуженні поживних речовин із зібраним врожаєм, що потребує безперервного заміщення їх у вигляді добрив. Екстенсивне землеробство, внесення середніх і підвищених доз мінеральних добрив посилюють біологічне спалювання гумусу чорноземних ґрунтів, оскільки надземні маси рослин після збирання врожаю не залишаються [6, с. 316]. Для протидії цьому в степових районах в останній час змінюють плуг плоскорізами, проводять оранку без обертання пласта (безвідвальна оранка), що дозволяє регулювати водний баланс орного угіддя та зменшувати поверхневий стік, збільшувати запаси вологи в ґрунті, створювати умови для більш інтенсивного розвитку кореневої системи рослин, накопичення органічної речовини і структурування гумусного горизонту ґрунтів, підвищуючи їх стійкість до ерозії [7, с. 115].

Іншим впливом на агроекосистеми є випас тварин. Випас безпосередньо впливає на рослинність (пошкодження погонів і коренів), ґрунти (ущільнення, зміни водного режиму), надходження поживних речовин, розповсюдження насіння, зміни загальної фітомаси і її видового складу. Розвиток пасовищного господарства супроводжується новими видами впливу на ландшафти: обводнення пасовищ, їх поверхневим і корінним покращенням. Його ж супроводжує посилення впливу скотарства на природне середовище [8, с. 30].

Найбільш позитивно впливає на стан агроландшафтів наявність незайманих природних ділянок рослинності, які сприяють покращенню загального його стану. Однак необхідно мати на увазі те, що вони достатньо далекі від свого недоторканого стану. Природна підсистема в агроландшафтах є головним носієм ресурсовідновлювальних і середовищеутворювальних функцій [9].

Вплив зрошувальних меліорації найбільшою мірою виявляється в степовій зоні. Вплив зрошення позначається насамперед на зміні водно-теплового балансу, рівня ґрунтових вод і сольового режиму і прояві супутніх несприятливих процесів. Зрошення призводить до формування нового виду ландшафту, що набуває нові структурні риси, які характеризуються в перші роки більшою продуктивністю, ніж вихідний [10, с. 17; 11, с. 127; 12, с. 11].

Враховуючи надмірну розораність території Херсонської області і надто обмежені можливості збільшення сільгоспугідь, потрібне бережливе ставлення і раціональне використання земельного фонду. В той же час земельні ресурси області нерідко потребують захисту від нераціонального їх використання [13, с. 15]. Висока розораність земель по всій території Херсонщини призводить до розвитку сильних ерозійних процесів, а також визначає високий рівень сільськогосподарської трансформації території

області.

Для Херсонщини характерні високі показники коефіцієнтів антропогенної трансформації агроєкосистем. Дана ситуація обумовлена тим, що в складі сільгоспугідь області найбільшу площу займає рілля, яка характеризується найвищим індексом глибини перетвореності сільськогосподарських угідь (табл. 1).

Найбільший коефіцієнт сільськогосподарської перетвореності властивий для Каховського (5,89), Чаплинського (5,67), Скадовського (5,61) та Новотроїцького (5,53) районів, що пояснюється високою часткою орних земель, причому з великим відсотком зрошуваних територій у структурі сільськогосподарських угідь. Саме це є наслідком високої трансформації агроєкосистем вище зазначених районів [6, с. 321].

Таблиця 1
Використання та трансформація сільськогосподарських угідь
Херсонської області [6, с. 321]

Назва адміністративного району	Використання сільськогосподарських угідь (у % від загальної площі)						Коефіцієнт сільгосперетвореності (Kan)
	Богар	Зрошувані землі	Багаторічні насадження	Пасовища	Сіножаті	Природні території в агроландшафті	
Бериславський	71,46	16,75	1,91	5,95	-	1,59	5,09
Білозерський	60,47	28,61	2,42	4,66	0,09	0,84	5,28
В. Лелетиський	86	9,59	0,41	1,08	0,27	1,08	5,11
В. Олександрівський	93,92	1,88	0,41	2,95	0,16	0,66	4,92
Верхньорогачицький	94,32	0,6	0,45	1,65	0,15	1,35	4,90
Високопільський	92,53	0,17	0,17	2,44	-	3,49	4,79
Генічеський	73,99	20,73	0,82	1,64	-	1,34	5,31
Голопристанський	52,54	26,23	2,09	11,2	0,84	2,17	5,09
Горностаївський	71,01	26,43	0,43	0,57	-	0,86	5,48
Іванівський	68,73	18,91	0,31	2,64	-	2,95	5,2
Каланчацький	57,23	30,64	0,47	3,32	0,32	3,9	5,14
Каховський	43,1	49,54	1,65	2,64	-	0,83	5,89
Нижньосірогозький	92,17	3,94	0,09	0,55	-	1,1	5,02
Нововоронцовський	85,04	6,9	0,78	2,86	-	1,69	4,98
Новотроїцький	43,39	42,45	0,25	8,45	0,37	2,24	5,53
Скадовський	39,63	44,42	0,59	8,44	-	1,99	5,61
Цюрупинський	62,20	23,41	4,49	7,49	0,14	1,17	5,13
Чаплинський	57,83	37,4	0,15	1,92	-	0,92	5,67
Херсонська область	66,95	23,29	1,09	4,13	0,14	1,94	5,14

Меншого впливу на навколишнє середовище сільськогосподарське природокористування завдає у Високопільському (4,79), Верхньорогачицькому (4,90), Великоолександрівському (4,92) і Нововоронцовському (4,98) районах [6, с. 322]. Проаналізувавши структуру угідь в цих районах можна побачити, що саме в них низька частка зрошуваних земель, яка вплинула на нижчий коефіцієнт трансформації у порівнянні з вище названими районами,

але він ненабагато відрізняється від показників надзвичайного перетворення. Це є наслідком майже однобічного використання сільськогосподарських угідь, адже розорані ділянки у багато раз перевищують території зайняті під пасовищами, сіножаттями, багаторічними насадженнями разом взятими практично в усіх районах області [14].

Виконані дослідження дали можливість виділити певні групи районів за рівнем антропогенної трансформації сільськогосподарських угідь (табл. 2) і об'єднати їх в певні регіони на території Херсонської області.

Таблиця 2

Угрупування адміністративних районів Херсонської області за рівнем антропогенної трансформації сільськогосподарських угідь [6, с. 322]

	Рівень антропогенної перетвореності сільськогосподарських угідь		
	Надзвичайно перетворені	Сильно перетворені	Середньо перетворені
Показники Кап	Більше 5,5	Від 5,01 до 5,5	Менше 5,0
Частка (у %), що займають ці території від загальної площі сільськогосподарських угідь	27,3	55,0	17,7

Аналіз отриманих результатів свідчить, що надзвичайно перетворені агроєкосистеми складають – 27,3% сільськогосподарських угідь області, частка сильно перетворених – 55,0%, решта 17,7% – середньо-перетворені.

Отже, в цілому сільськогосподарські угіддя Херсонської області більш ніж на 77% характеризуються надзвичайно сильним та сильним рівнем антропогенної трансформації (27,3% та 55,0% відповідно).

Зважаючи на вищезазначене можна конкретизувати загальну концептуальну модель агроландшафтної екосистеми [9] стосовно регіональних умов землеробства Півдня України. Ця модель дає змогу визначити особливості розвитку агроєкосистем Херсонської області, зрозуміти взаємозв'язки між природними та господарськими компонентами агроландшафтів в процесі сільськогосподарського землекористування.

Підраховуючи коефіцієнт глибини сільськогосподарської перетвореності, як за окремими формами господарювання, так і за типами господарювання, ми можемо судити про значний або незначний вплив сільського господарства на ту чи іншу територію загалом [3, с. 184].

Різноманітні види природокористування і пов'язані з ними способи впливу на природу в межах будь-якого регіону формуються впродовж тривалого періоду. Кожному історично сформованому виду природокористування відповідає певне територіальне й функціональне поєднання способів, видів і прийомів впливу на перетворення [2, с. 88]. Способи й прийоми впливу, їх прояв, глибина і територіальне поширення залежать від двох чинників: інтенсивності видів природокористування і структури ресурсного потенціалу даної території. Глибина антропогенного впливу, у свою чергу, залежить від часу виникнення виду природокористування в конкретному регіоні. Характер, зміст та інтенсивність

впливу на навколишнє середовище є відносно постійним або ж зростають із розвитком продуктивних сил, а компоненти ландшафту змінюються відповідно до особливостей технології окремих видів природокористування [7, с. 116].

За умови екологізації сільськогосподарського виробництва Херсонська область може посилити свою загальнодержавну позицію у виробництві сільськогосподарської продукції як рослинного так і тваринного походження [9]. В основу системи ведення сільського господарства мають бути покладені принципи раціонального використання природно-ресурсного потенціалу, вибору найдоцільнішого способу сільськогосподарського землекористування з урахуванням диференціації природно-географічних особливостей території, запровадження новітніх технологій виробництва [15, с. 234].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Непша О.В. Сільськогосподарське природокористування в басейні річки Молочної / О.В. Непша // Історико-географічний дискурс проблем геосфери: матер. Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. 16 травня 2016 р: зб. наук. праць. – Мелітополь: МДПУ ім. Б. Хмельницького. – С.11-14.
2. Руденко В. Земельні ресурси Херсонської області: сучасний стан та проблеми використання / В. Руденко // Наукові записки Херсонського відділу Українського географічного товариства: збірник наукових праць. – Херсон: ПП Вишемирський В. С., 2015. – Вип. 7. – С. 87-93.
3. Bondarets D.S. Methods of improving effectiveness of agrolandscape utilization in Zaporizhia oblast (Ukraine) / D.S. Bondarets, N.N. Stetsishin, L.A. Prokhorova, T.V. Zavyalova // Geography and Natural Resources. – №2, T. 2. – 2014. – P.182-185.
4. Непша О.В. Геоекологічні проблеми зрошуваних земель на півдні України / О.В. Непша, Т.В. Зав'ялова, Л.А. Прохорова // Актуальные научные исследования в современном мире // Журнал. – Переяслав-Хмельницький, 2019. – Вып. 1(45), ч. 2. – С.38-43.
5. Прохорова Л.А. Шляхи оптимізації геоекологічного стану земель сільськогосподарського призначення басейну річки Молочної / Л.А. Прохорова, Т.В. Зав'ялова, О.В. Непша // Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи: збірник матеріалів III-й Міжнародної науково-практичної конференції. – Баку-Ужгород-Дрогобич: Посвіт, 2017. – С.13-14.
6. Стратічук Н.В. Оцінка сталого використання земель сільськогосподарського призначення на території Херсонської області / Н.В. Стратічук // Таврійський науковий вісник: Науковий журнал. – Вип. 100. – Т. 2. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – С 316-325.
7. Мальчикова Д.С. Земельно-ресурсний потенціал Херсонської області і проблеми його раціонального використання /Д.С. Мальчикова // Зб. наук. праць. – К.: Рада по вивченню продуктивних сил НАН України, 2003. – С.115-122.
8. Непша О.В. Еколого-меліоративна організація агроландшафтів Запорізької області / О.В. Непша, М.М. Стецишин, О.В. Шушкевич // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Динаміка наукових досліджень». – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2002. – С. 30-31.
9. Саркісов А.Ю. Трансформація територіальної організації АПК Херсонського

- регіону в сучасних умовах: автореф. на здобуття наук. ступеня канд. геогр. наук: спец. 11.00.02. / А.Ю. Саркісов. – Одеса, 2011. – 20 с.
10. Иванова В.М. Екологічні аспекти меліорації / В.М. Иванова, А.В. Непша // Матеріали VIII науково-практичної конференції «Меліорація та водокористування». Зрошення – потужний фактор розвитку садівництва і виноградарства. – Мелітополь: ФОП Ландар С.М., 2018. – С.17-19
 11. Василюк Л.А. Каховський магістральний канал як елемент меліоративного навантаження на природний ландшафт / Л.А. Василюк, О.В. Непша // Актуальные вызовы современной науки // Сб. научных трудов. – Переяслав-Хмельницкий, 2017. – Вып. 5(13), ч. 2. – 127-132.
 12. Балабатько Н. Зрошення в Херсонській області: історія, сучасний стан, екологічні проблеми / Н. Балабатько, О. Непша // Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми та перспективи розвитку сучасної науки в країнах Європи та Азії» // Збірник наукових праць. – Переяслав-Хмельницький, 2018. – С.11-13.
 13. Прохорова Л.А. Екологічний стан геологічного середовища Херсонської області / Л.А. Прохорова, Т.О. Сапун, М.М. Стецишин // Історико-географічний дискурс проблем геосфери: матер. Міжнар. наук.- практ. інтернет-конф. 16.05.2016 р. – Мелітополь: МДПУ ім.Б. Хмельницького, 2016. – С.15-18.
 14. Ґрунтові ресурси Херсонської області, їхня продуктивність та раціональне використання / В.А. Демьохін, В.Г. Пелих, М.І. Полупан, В.А. Величко, В.Б. Соловей. – К.: Колоб'іг, 2007 – 132 с.
 15. Иванова В.М. Основні чинники деградації земель в Запорізькій області / В.М. Иванова, О.В. Непша // Географія та екологія: наука і освіта: матеріали VII Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Умань, 19-20 квітня 2018 р.). – Умань: ВПЦ «Візаві». – С.234-235.